

2 Korin

Naoa itəm tatol kəiu lan itəm Pol təməte tuwin kəm iəfak min ikin Korin

Nəghatən əkuəkir rəha naoa u 2 Korin

?Pah təməte naoa u? Aposol Pol təməte naoa u.

?Təməte tatuwin kəm pah? Təməte tatuwin kəm niməfak rəha Korin, ne iəfak min rəha profens Akaea.

?Nəmegəhən tahro nulan nian təməte? Pol tinəməte rəkis naoa kisil mahl-ipən kəm niməfak rəha Korin. Inu naoa itəm tatol kuwit lan. Məto naoa itəm tatol kitiah, ne naoa itəm tatol kisil, ilau kəmiakə. Naoa itəm tatol kəiu, inu 1 Korin, kən e naoa u in təməghat əskasik kəm ilat məmə okotəg-ətuatip-in nolən rat min rəhalat, kən in təməghatun min ilat e natimnat pisin min neen. Ilat tepət e niməfak kotətəu-pən nətəligən rəha Pol itəm təməte e naoa 1 Korin. Məto neen əh-ikin, ilat koatən məmə Pol in sənəmə etəm-iasol, kən təsətuatipən məmə in otəghat min nəhlan. Kən ilat koatən məmə in tatol wək rəhan o nosən əm mənı.

?Təməte naoa u o naka? Pol in təməte naoa u matəghatun məmə in aposol kit, kən Uhgın in təmos-ipən wək u kəm in, kən tətəuətıp əm məmə in otəghat nəhlan kəm ilat. Kən in tolkeike məmə otən-iəhau nəghatun eiueiəu min itəm koatatig Korin.

Pol təmən təwir kəm ilat

1 ¹Io Pol, itəm Uhgın təmitəpun e nəwian məmə io aposol rəha Kristo Iesu, iatəte naoa u itimlau piətət Timoti. Naoa u tatimnə kəm itəmat, niməfak rəha Uhgın əpəh Korin, ne iəfak min ilat rafin əpəh ikin Akaea. ²Pəs Uhgın Tata rəhatat ne Iəramərə Iesu Kristo, okuawte-in nəwirən ne nəməlinuən kəm itəmat.

Uhgın itəm tatol kepin netəmin

³Pəs kotənwiwi Uhgın, u in Uhgın ne Tata rəha Iəramərə rəhatat Iesu Kristo. In Tata itəm in nəukətın nasəkitunən, kən in Uhgın itəm

nol kepinən rafin tatisi-pən ron.^a ⁴In tatol kepin kitat e nəratən rafin rəhatat məmə kitat kotitun nol kepinən netəmim e nəratən pisin pisin min. Kən kitat kotal kepin ilat e nolən rəha nol kepinən itəm Uhgın təmöl kəm kitat. ⁵Tahmen əm e nahməən itəm Kristo təmos, təmuwa min e nəmegəhən rəhatat. Kən e nolən kitiah əm, Kristo in suatip məmə nol kepinən təmuwa pik e nəmegəhən rəhatat, kən roiu nol kepinən rəhatat tatuwin min o netəmim pisin pisin min.^b ⁶Okəmə itimat ekoatəto nahməən, nahməən əh tatuwa otimat nian ekoatən-iarəp namnusən təwir, kən namnusən təwir əh otol kepin itəmat mosmegəh itəmat. Okəmə Uhgın təmöl kepin itimat, tatol məmə itimat ekotitun nol kepinən itəmat. Kən noan nol kepinən əh, tatoe-in e nəmegəhən rəhatəmat, kən nian nəkotatig e nahməən kitiah əm itəm kitat kotatig lan, tətasiu etəmat məmə onəkotətul əskasik matuwın matuwın. ⁷Itimat emotələhəu-pən əskasik rəhatimat nətəligən o Uhgın otəmat məmə onəkotətul əskasik. Tol nəhlan məto-inu kitat rafin koatətig e natigən kitiah əm məmə, itəmat nakoatəto nahməən itəm ekoatətig lan, kən tahmen-ahmen əm məmə nakotos nol kepinən kitiah əm rəha Uhgın itəm emotos.

⁸Piak min ne winik min, ekotolkeike məmə nəkotitun wir nian əskasik min itəm emotatig lan e profens ikin Esia. Nəratən asol min kəmotu itimat, taprəkis-in nəsanənən rəhatimat, təmöl nikitimat təht məmə okəm-naka ekotimis.^c ⁹Nipahrienən, itimat emotəto məmə kingəhan-in rəkis itimat məmə ekotimis. Məto nian əskasik min əh kəmotuwa məmə esotəgileən etimat, məto ekotəgile e Uhgın itəm tatol etəm tənimis təmegəh min. ¹⁰In təmosmegəh itimat e nəratən asol əh itəm təmatuwın o nimisən, kən in otosmegəh itimat e nəratən itəm otəpanuwa. Emotələhəu-pən əskasik rəhatimat nətəligən lan məmə in otosmegəh min itimat.^d ¹¹Kən in otol nəhlan nian nakotəfak otimat məmə, netəmim tətət okotənwiwi Uhgın o natimnat wir itəm in otol kəm itimat məto-inu netəmim tətət kəmotəfak otimat.

Pol təməuhlin rəhan nətəligən o rəhan naliwəkən

¹²Roiu ekən nəghatən u məsaulisən məmə, e nətəligən rəhatimat, nikitimat təht məmə esotolən nat kit tətət e nolən rəhatimat. E nolən min rafin itəm emotol, itimat emotətəu-pən suatip itəm Uhgın təmitəpun məmə emotəghat ətuatip əm moatən əhag-əhag nəghatən. Emotol nolən əh kəm netəm əpnəpən əm rəha nətueintən, kən motol taprəkis kəm itəmat. Esotəghatən e nitunən əm rəhatimat rəha nətueintən, məto emotəgile əm e nəwirən rəha Uhgın. ¹³⁻¹⁴Iatən nəhlan məto-inu, esotətəən nəghatən kit itəm tiəkis otəmat o nəfinən, o nitunən nipətən. Roiu, nəkotitun məsin nətəligən rəhatimat, məto iakolkeike pik məmə nian kit

a 1:3 Rom 15:5   **b** 1:5 Sam 34:19   **c** 1:8 Wək 19:23; 1 Kor 15:32   **d** 1:10 2 Tim 4:18

onəkotitun rafin. Kən e nolən əh, nian İərəməyə İesu otuwa min, itəmat onəkotagiən otimat tahmen min məmə itimat ekotagiən otəmat.^e

¹⁵⁻¹⁶ Məto-inu enitun məmə nakotagiən otimat, nıkkik təht məmə nian ekatuwin Masetonia, ekaupən mımınə məplan itəmat, kən nian ekitəlig Masetonia, ekımnə min məplan itəmat. Tol nəhlan, nakatos nəwirən mau kəu. Kən uarisig e itəm min əh, onəkotasıtu lak motahl-ipən io ekuwin nitən Jutia.^f ¹⁷?Nikitəmat təht məmə, nian emol nətəligən min əh, məto emol əpnəpın əm? ?O, kəm-naka nətəligən rəhak təmisi-pən e nolən rəha nətueintən, tahmen e netəmim itəm koatən “əwəh” ne “kəp” e nəghatən kitih əm?

¹⁸ Itəmat nəkotitun məmə Uhgın nian rafin tatol rəhan nəghatən, kən io min, rəhak nəghatən kəm itəmat sənəmə, “əwəh” ne “kəp,” ¹⁹ məto-inu rəhak nəghatən o Nəti Uhgın İesu Kristo, itəm eməhalən-iarəp kəm itəmat itiməhal Saelas ne Timoti, sənəmə, “əwəh” ne “kəp,” məto e Kristo, nian rafin rəhak nəghatən in “əwəh,” in nıpahriənən.^g ²⁰ Tol nəhlan məto-inu, nat əpnəpın nəniəkisən kuwəh Uhgın təmol, ilat kotuwa nıpahriənən e Kristo, inu nəghatən “əwəh” rəha Uhgın. Tol nəhlan, e Kristo, kitat koatən “Amen, Əwəh” kəm Uhgın, kən moatıləs-ipər nərgin lan.^h ²¹ Uhgın əm tatol itimat ekoatətul əskasik e Kristo kitat min itəmat. In təmitəpın kitat, ²² kən təmol mak e nəmegəhən rəhatat məmə kitat rəhan min, kən təmələhəu-pən rəhan Narmin e nıkitat məmə kitat okotitun roiu məmə rəhan nəniəkisən min, ilat rafin okotuwa nıpahriənən e nəmegəhən rəhatat o nian kit.ⁱ

²³ Kən roiu, okəmə esənən nıpahriənən, pəs Uhgın otol nalpınən kəm io. Eməsuwamən Korin məto-inu esolkeikeən məmə ekən nəghatən əskasik kit kəm itəmat. ²⁴ Esotolkeikeən məmə ekotərəməyə e nahatətəən rəhatəmat, kəp. Məto ekotol wək kitat min itəmat o nagiənən rəhatəmat, məto-inu itəmat ninoatətul əskasik rəkis e nahatətəən rəhatəmat.^j

2 ¹ Tol nəhlan, enən rəkis e nıkkik məmə okul esımnə minən məplan itəmat mol nıkitəmat tahmə.^k ² ?Emən nəhlan məto-inu, okəmə ekol nıkitəmat tahmə, pah u ikın-un otol io nıkkik tagiən? Itəmat əm, itəm emol nıkitəmat tahmə. ³ Kən eməte naoa əh, məmə nian ekımnə, esətəən tərət e nıkkik. Esolkeikeən məmə netəmim itəm okotəkəike motol nıkkik tagiən, ilat okotol məmə ekəto tərət. Eməte naoa əh e nolən əh, məto-inu enitun məmə kitat kitih əm, kən nian nıkkik tagiən, kən nıkitəmat min tagiən. ⁴ Tol nəhlan, nian eməte naoa əh kəm itəmat, nıkkik təpou pik otəmat, kən nıkkik tıtəgıt, nahui nəmtək taiəh otəmat. Esətəən naoa əh məmə otol nıkitəmat təpou, məto eməte məmə onəkotitun rəhak nolkeikeən asol otəmat.^l

e 1:14 2 Kor 5:12; Fil 2:16 f 1:16 1 Kor 16:5-6 g 1:19 Wək 18:5 h 1:20 Nol Əpən 3:14 i 1:22 2 Kor 5:5; Efes 1:13-14 j 1:24 1 Pita 5:3 k 2:1 1 Kor 4:21 l 2:4 Wək 20:31

Aluin nolən rat min rəha nol təfəgə

⁵Etənim itəm təmol nəratən, təmol io ekəto tərat, məto təmol itəmat rafin nakotəto tərat pik, məto esolkeikeən məmə nəghatən rəhak e nat u in təkaskik pik. ⁶Nalpinən itəm itəmat tərət nəmotos-ipən kəm in tinahmen. ⁷Məto roiu əh, nəkotəkəike motaluin rəhan nolən rat kən motol-wir nikin, məmə nikin otəsərou pikən mol təme e rəhan nəmegəhən. ⁸Iatətarəh əskasik otəmat məmə nakotuwın motol təwir kəm in məmə in otitun rəhatəmat nolkeikeən ron. ⁹Eməte naoa əh kəm itəmat məmə ekəplan məmə onəkotol nəwiak e natimnat rafin, o kəp. ¹⁰Okəmə itəmat nəkotaluin nolən rat rəha suah kit, io min ekaluin rəhan nolən. Okəmə suah əh təmol nat tərat neen məmə io ekəkəike maluin rəhan nolən, məto enaluin rəkis rəhan nolən e niganəmti Kristo. Emol nəhlan məmə otasitu etəmat ¹¹məmə Setan otəsərəkənən kitat e rəhan neiueiueən min, məto-inu kitat kotitun rəkis rəhan nətəlīgən o nolən nəratən.^m

Netənim itəm koatən-iarəp namnusən təwir

¹²Nian emuwın əpəh Troas o nən-iarəpən namnusən təwir rəha Kristo, eməplan məmə ləramərə təmol suatip kəm io.ⁿ ¹³Məto esatig əməlinuən e rəhak nətəlīgən məto-inu, eməsəplanən piak Taetas ikin əh. Kən emauiatipin ilat, miet muwın Masetonia.^o

¹⁴Pəs kotənwiwi Uhgın, məto-inu in təmol win e rəhan tikimır min e nəluaginən. Kən tahmen e kig kit itəm təmol win e nəluaginən minatitəlīg matit rəhan mopael min ne rəhan tikimır min, Uhgın tatit itimat e Kristo. Kən itimat rəhan min netənim itəm ioatən-iarəp nenatīgən rəha Kristo, kən nenatīgən əh in tahmen e nəmiəwın kit itəm tatuwın ikin pisin-pisin min. ¹⁵E niganəmti Uhgın, itimat ekotahmen e nəmiəwın rəha Kristo kəm netənim rafin, netənim itəm Uhgın tatosmegəh ilat, ne netənim itəm okotuwın e nalpinən rəha Uhgın. ¹⁶Itimat nəmiəwın rəha nimisən kəm neen itəm tatəgətun ilat məmə okotimis. Kən itimat nəmiəwın rəha nəmegəhən kəm neen, itəm tatəgətun ilat məmə Uhgın otosmegəh ilat. ?Kən pah u titun nolən wək asol əh?^p ¹⁷Məto itimat esotahmenən e netəm əpnəpın min, itəm koatən-iarəp nəghatən rəha Uhgın o nos əmən mənı. Kəp, məto Uhgın təmahl-ipən itimat, kən e Kristo, itimat ekotən-iarəp namnusən təwir e niganəmti Uhgın, kən nəghatən rəhatimat təmisi-pən e nikitimat itəm tətuatip əm.

3 ¹Okəmə naka nikitəmat təht məmə enoatıləs-ipər itimat məmə itəmat onəkotegəhan lan. Netənim neen okotəkəike motos naoa kit itəm kəməte elat nian koatuwın o netəm kotəruru ilat. ?Tahro nikitəmat

təht məmə suah kit otəkəike məte naoa nəhlan etimat kəm itəmat? ?O, təhro itəmat əm nakotolkeike məmə onəkotəte? !Kəp!^q ²Itəmat atip əm nəkotahmen e naoa itəm tatol əp wək rəhatimat. Naoya əh kəməte-pən e nikitimat, itəm netəmim rafin koatafin kən moatitun.^r ³Itəmat noa rəha wək rəhatimat. Kən nəmegəhən rəhatəmat tatəgətun məmə itəmat naoya kətafin itəm Kristo təməte. Kristo təməte naoya əh e Narmin Rəha Uhgın itəm tatəmegəh, məto təsətəən e nelmi etəmim. Kən in təməsəte-pənən e kəpiel epin-epin, məto təməte-pən e niki netəmim.^{s t}

⁴Itimat esotəginən o nənən nəhlan otəmat məto-inu itimat ioatətig e Kristo, kən moatahatətə əskasik e Uhgın.^u ⁵Nikitimat təsəhtən məmə itimat əm ekotahmen o nolən wək u, ne noan rəha wək. Məto Uhgın əm tatol məmə itimat ekotitun nolən wək. ⁶In təmol məmə itimat ekotahmen məmə ekotuwa rəhan iolwək min rəha nəniəkisən wi rəha nasituən itəm Uhgın təmən. Nəniəkisən wi əh təsisi-pənən e Lou itəm kəməte, məto təmisi-pən e Narmin Rəha Uhgın, məto-inu Lou itəm kəməte tatol məmə netəmim koatuwin o nimisən, məto Narmin Rəha Uhgın tatos-ipa nəmegəhən.^v

Nəhag-əhagən rəha Nəniəkisən Wi Rəha Nasituən

⁷Otətəlig-in-tu. Nian Uhgın təməte Lou e kəpiel, mos-ipən kəm Moses, nəhag-əhagən əh-ikin rəha Uhgın, kən nəhag-əhagən əh təmalpin niganəmti Moses, kən netəm Isrel okol kəsotəplanən niganəmtin, nat əpnəpin nəhag-əhagən tinateiuai. Kən okəmə wək rəha Lou in suatip itəm tatuwin o nimisən, məto in təhag-əhag,^w ⁸kən wək rəha Narmin Rəha Uhgın otəhag-əhag pik. ⁹!Okəmə wək itəm kəmakil netəmim məmə otəkəike motimis, in tatəhag-əhag, kən wək itəm tatol netəmim kotətuatip e niganəmti Uhgın, in tatəhag-əhag pik agin!^x ¹⁰Nipahrienən, nəniəkisin oas rəha nasituən itəm təməhag-əhag aypən, roiu in təsəhag-əhagən, məto-inu nəniəkisin wi itəm təhag-əhag pik agin, tinəprəkis-in itəm aypən. ¹¹!Kən okəmə wək rəha Lou itəm otəpanikə, tinuwa e nəhag-əhagən, kən wək rəha Narmin Rəha Uhgın itəm otatig lilin, tatəhag-əhag pik agin-əh!^y

¹²Tol nəhlan, məto-inu emotələhəu-pən əskasik rəhatimat nətəligən e wək əh rəha Narmin Rəha Uhgın, nətəligən rəhatimat təskasik e Uhgın, kən məsotəginən o nən-iarəpən rəhan nəghatən.^z ¹³Itimat esotahmenən e Moses, itəm təmətalpin niganəmtin e niməhan agege məmə netəm

---

q 3:1 Wək 18:27; 2 Kor 5:12   **r 3:2** 1 Kor 9:2   **s 3:3** Nian Pol tatəghat e nəghatən “kəməsəte-pənən e kəpiel epin-epin,” tatəghat e Lou itəm Uhgın təmos-ipən kəm Moses, kən Moses təməte e kəpiel.   **t 3:3** Eks 24:12; Jer 31:33; Esik 36:26-27   **u 3:4** Wək 20:31 v 3:6 Jer 31:31; Jon 6:63; 1 Kor 11:25   **w 3:7** Eks 34:29   **x 3:9** Dut 27:26; Rom 1:17   **y 3:11** Luk 22:31   **z 3:12** Wək 14:27; 1 Kor 16:9

Isrel okəsotəplanən məmə nəhag-əhagən teiuaiu muwin mikə.^a ¹⁴Məto Uhgın təmol nətəligən rəhalat tiəkis. Kən mətoarus-pa əh-roiu, niməhan əh tətəhtosig-in nətəligən rəhalat nian kotafin Naoa Rəha Nəniəkisən Oas.^b Uhgın təsos-irəkisən əh niməhan əh, məto-inu tatos-irəkis əm e Kristo. ¹⁵Əwəh, mətoarus-pa əh-roiu ne, nian kotafin Lou rəha Moses, niməhan kit tətəfətəin nikilat. ¹⁶Məto okəmə etəmim pah təuhlin mətag-pən o İərəmərə, niməhan əh otiet rəkis.^c ¹⁷Otətəlig-in-tu, İərəmərə əh, in Narmin. Kən ikin Narmin rəha İərəmərə tətətig ikin, in tatikis kitat.^d ¹⁸Kən kitat, itəm kəsəfətəinən niganəmtitə e niməhan, koatəplan nəhag-əhagən asol rəha İərəmərə, kən netəmim koatəplan nəhag-əhagən əh e nəmegəhən rəhatat. Kən in tətəuhlin nəmegəhən rəhatat məmə okotuwa kahmen lan e nəhag-əhagən itəm rəhan nəsanənən tətər tətər. Kən nəhag-əhagən əh təmisip-pən o İərəmərə itəm in Narmin Rəha Uhgın.

Nat keike e kípəhau oas

4 ¹Tol nəhlan, nikitimat təsəpouən o wək u məto-inu itimat emotos e nasəkitunən rəha Uhgın. ²Məto e nolən rəhatimat esotegəhan-inən nolən itəm tətəhluaig ne nolən aulis min. Ko esoteiuəən məsotəuhlinən nəghatən rəha Uhgın. !Kəp! Məto itimat ioatən ətuatip əm nípahrienən, kən e nolən əh, e niganəmti Uhgın, emotol-arəp e niganəmti netəmim rafin məmə rəhatimat nolən in tətəuatip.^e ³Kən okəm-naka namnusən təwir itəm ekoatən-iarəp in tətəhluaig o netəmim neen, məto kəp, tətəhluaig əm o netəmim itəm koatətəu-pən suatip o nuwinən e nigəm asol. ⁴Koatətəu-pən suatip əh məto-inu Setan, u in İərmis itəm tətərəmərə e nətueintən u, təməfətəin nətəligən rəhalat, məmə kəsotəplanən nəhag-əhagən wir rəha namnusən təwir itəm tatuəp mətəsiəgəpin ilat. Nəhag-əhagən əh təmisip-pən e Kristo. Kən nian kitat koatəplan Kristo, kən kitat koatəplan məmə Uhgın in təhro nulan.^f ⁵Itimat esotən-iarəp atipən itimat, məto ioatən-iarəp İesu Kristo məmə in İərəmərə, kən itimat iolwək min rəhatəmat o nərgi İesu. ⁶Tol nəhlan məto-inu Uhgın u təmən məmə, “Pəs nəhag-əhagən tuəp məsiəgəpin ikin tapinəp ikin,” in təmasiəgəpin e nikitat məmə kitat kotitun nehmən nəsanənən, ne nepətən əhag-əhag rəha Uhgın, kən kitat koatehm natimnat min əh e niganəmti Kristo.^g

⁷Məto kitat koatos nat keike əh e kípəhau oas, inu nípətətat. Tol nəhlan məmə otəgətun məmə nəsanənən wir əh taprəkis, təmisip-pən e Uhgın, təsisi-pamən otat.^h ⁸Nəratən tepət koatiləs pikən itimat e suatip min rafin, məto təsərəkinən itimat. Nian neen ekotəruru suatip, məto

a 3:13 Eks 34:33 **b 3:14** “Naoa Rəha Nəniəkisən Oas” in “Oltəstəman.” **c 3:16** Eks 34:34
d 3:17 Jon 8:36; Rom 8:2 **e 4:2** 2 Kor 2:17; 1 Tes 2:5 **f 4:4** Efes 2:2; Kol 1:15; Hip 1:3
g 4:6 Jen 1:3; Aes 9:2; 2 Kor 3:18 **h 4:7** 2 Kor 5:1

esotapāsən nalkutən.ⁱ ⁹Netəmim koatol nəratən kəm itimat, məto Uhgın təsapəsən itimat. Koatoh itimat, məto kəsotərəkinən itimat. ¹⁰Ikin pəhruən ioatuwin ikin, katohamnu nīpətīmat tahmen e kəməhamnu Iesu. Tol nəhlan məmə, netəmim okotəplan nəmegəhən rəha Iesu e nīpətītat.^j ¹¹Kən itimat itəm ekoatəmegəh, nian rafin kategəhan-in itimat məmə ekotīmīs o nərgi Iesu. Tol nəhlan məmə netəmim okotəplan rəhan nəmegəhən e nīpətītat itəm otəpanīmīs nian kit.^k ¹²Kənu, nian rafin itimat ioatīlēs pīkən nīmīsən məmə itəmat onəkotītun nəmegəhən itulin.

¹³Naoa Rəha Uhgın tatən məmə, “Emahatətə, kən tol nəhlan ekatən.”^l Kən e nolən kitīəh əm rəha nahatətəən, itimat mīn ekotahatətə, kən tol nəhlan ekoatən, ¹⁴məto-inu itimat ekotītun məmə, etəm təmol İərəməərə Iesu təmegəh mīn e nīmīsən, in otol itimat ne itəmat, kitat rafin kotəmegəh mīn e nīmīsən kitat Iesu, kən məf-iarəp kitat e nīganəmtīn.^m ¹⁵Natīmnat rafin u o nəwīrən rəhatəmat, kən nian nəwīrən rəha Uhgın tatiuw-pa netəmim tepət təhmin mīn okotuwa o Kristo, kən okotos-ipən nənwīwīən tepət kəm Uhgın, kən okotīlēs-ipər nərgin ilis ilis agin.

¹⁶Tol nəhlan, nīkitimat təsəpouən. Nat ənrapīn məmə nīpətītat tateiuaiu roiu, məto Uhgın tatol nīkitimat tatuwiwi nian rafin.ⁿ ¹⁷Tol nəhlan məto-inu, nəratən itəm koatatig lan, ilat nat ənrapīn əm, kəsotatīgən tuwəh. Məto noalat in nəhag-əhagən wīr itəm otətatīg līlīn, kən in təwīr məfīgəm taprəkīs-in ilat.^o ¹⁸Kən tol nəhlan, nīganəmtītat kəsotətulən e nat itəm katəplan, məto koatətul e nat itəm kəsəplanən, məto-inu nat itəm katəplan in nat rəha roiu əm, otəpanīkə, məto nat itəm kəsəplanən in namnun tīkə.^p

Nīpətīn wī əpəh e nego e neai

5 ¹Tol nəhlan, kotītun məmə nīpətītat in tahmen e nīmə tapolən itəm kitat kotatīg lan ikin-u e nətueintən, kən nian kit otəmnəmīt mərat. Kən nian nīmə tapolən əh tīkə e nətueintən, məto əpəh e nego e neai, rəhatat nīmə wī əh-ikīn itəm sənəmə etəmim təmol, məto Uhgın əm təmol, nīpətītat wī itəm otatīg līlīn.^q ²Məto roiu e nīpətītat rəha nətueintən, koatəhg nīkitat, kən kotalkeike pīk məmə nian otatuwa itəm kitat okotuwīn e nīpətītat wī rəha nego e neai, tahmen e kitat koatuwin e natīmnat wī.^r ³Tol nəhlan məto-inu sənəmə kitat okotuwa narmin əm nīpətīn tīkə, məto okotos nīpətīn wī rəha nego e neai. ⁴Nīpətītat itəm otīmīs tol kitat koatekīmīs moatehag rəha nəpouən, məto sənəmə koatolkeike məmə okotīmīs kən nīpətītat otīkə, kəp. Məto kitat kotalkeike məmə okotuwīn e nīpətītat wī məmə nəmegəhən līlīn otəwīək nīpətītat

i 4:8 2 Kor 1:8; 7:5   j 4:10 1 Kor 15:31   k 4:11 Rom 8:36   l 4:13 Sam 116:10
m 4:14 1 Kor 6:14   n 4:16 Efes 3:16   o 4:17 Rom 8:17-18   p 4:18 Kol 1:16
q 5:1 2 Kor 4:7   r 5:2 Rom 8:23

rəha nətueintən itəm otimis. ⁵Kən Uhgîn pisin əm təmol kitat o natimnat min əh, kən təmos-ipa Narmîn Rəhan məmə otəgətun wir kəm kitat məmə rəhan nənəkisən min otuwa pəhrien.

⁶Kən tol nəhlan, nətəligən rəhatat təkaskik, kən kitat kotitun wir məmə nian koatos əm nipətîn rəha nətueintən u, kitat koatətul əh ihluə imə İəməməə ikin rəhatat.⁷ Kitat kotatig e nətueintən e nahatətəən e Uhgîn, sənəmə e natimnat itəm koatəplan. ⁸Iatən məmə nətəligən rəhatat təkaskik, kən kotolkeike məmə kotapəs nipətitat motuwîn e nimə wi rəhatat kitat İəməməə.⁹ Tol nəhlan, okəmə kotatig e nipətitat, o okəmə kotapəs nipətitat rəha nətueintən, kitat kotalkut pik məmə kotol natimnat itəm koatol niki İəməməə tagien.¹⁰ Kotol nəhlan məto-inu kitat rafin okotəkəike motətul aupən e Kristo məmə in otakil rəhatat nolən min, kən kitat kitiah kitiah okotos nətouən tətəu-pən natimnat itəm kəmotol e nətueintən, okəmə nat təwir o nat tərət.

Ien əhruin min rəha Uhgîn

¹¹Kən roiu əh, məto-inu ekotisiai-in İəməməə, kən motalkut məmə ekotiww-pa netəmim. Uhgîn titun itimat ne wək rəhatimat, kən ekotolkeike məmə itəmat min onəkotitun wir itimat. ¹²Esotolkeikeən məmə ekotiləs-ipər itimat e niganəmtitəmat, məto ekotos-ipinə rəhatimat nətəligən məmə okəm-naka nikitəmat otəgien otimat. Kən roiu, nəkotitun nuhalpənən nəghatən rəha netəmim itəm kotsausit o nolən itəm netəmim koatəplan, məto nikilat təsəhtən nat itəm tətətig e niki etəmim. ¹³Okəmə itimat ialməl min, məto o nərgi Uhgîn. Kən okəmə rəhatimat nətəligən tətəuatip əm, in nat kit itəm otasitu etəmat.

¹⁴Tol nəhlan məto-inu, nolkeikeən rəha Kristo tatəməməə etimat, məto-inu itimat ekotitun wir məmə suah kitiah əm təmimis o netəmim rafin, kən tol nəhlan, netəmim rafin kinotimis.¹⁵ Kən təmimis o netəmim rafin məmə ilat itəm koatəmegəh, okotapəs nolən natimnat itəm ilat əm kotolkeike, məto ilat kotəkəike motol nolən min itəm İesu tolkeike, u etəm təmimis olat kən məmegəh min e nīmīsən.¹⁶

¹⁶Tol nəhlan, roiu ne, itimat esotakilən netəmim e nolən itəm netəmim rəha nətueintən kotakil netəmim lan. Nat əpnəpən nian kit emotakil Kristo e nolən əh, məto roiu esotolən. ¹⁷Tol nəhlan, okəmə suah kit təmuwa kitiah ilau Kristo, in təmuwa etəmim wi. !Nat oas təmikə, kən nat wi tīnuwa!¹⁸ Natimnat rafin min əh tətisi-pən e Uhgîn. Aupən kitat tīkimir min kitat Uhgîn, məto e Kristo, in təməmik kitat kotuwa iühkür ron, mol kitat iolîn min. Kən təmos-ipa kəm itimat wək u rəha niuw-pamən tīkimir min rəha Uhgîn okotuwa iolîn min.¹⁹ Inu tatən məmə

Uhgin tamiuw-pa rəhan tikimir min e nətueintən məmə okotuwa iolin min e Kristo, kən məsafin minən rəhalat nolən rat min. Kən təmos-ipa kəm itimat nəghatən u rəha niuw-pamən tikimir min rəhan okotuwa iolin min.^z

²⁰Tol nəhlan, itimat ien əhruiin min rəha Kristo, kən tahmen məmə Uhgin tətəun-in netəmim e nəwiatimat. Kən ioatətapəh əskasik otəmat e nərgi Kristo məmə: nakotapəs nolə tikimir, kən motuwa ioli Uhgin min. ²¹Uhgin təmol suah u itəm rəhan nolən rat tikə, məmə in sakrifais rəha nolən rat min rəhatat, məmə e in, kitat okotətəuatip e niganəmti Uhgin.^a

6 ¹Məto-inu itimat ioatol wək kitih itimat Uhgin, ekotətapəh əskasik otəmat məmə nian Uhgin tətawte-in rəhan nəwirən kəm itəmat, nəsotosən tahmen in nat ənnapin əm, ²məto-inu Uhgin tatən məmə, “E nian ətuatip, eməto ik, kən e nian rəha nosmegəhən, emasitu lam.”^b

Iakən kəm itəmat, məmə roiu, in nian ətuatip rəha Uhgin, roiu in nian rəha nosmegəhən.

Nian əskasik min e nəmegəhən rəha Pol

³Esotolən nat kit itəm suah kit otəme lan e rəhan nahatətəən, məto-inu esotolkeikeən məmə okəsən ratən wək rəhatimat. ⁴Məto nolən min rafin e nəmegəhən rəhatimat koatəgətun məmə itimat iolwək min pahrien rəha Uhgin: itimat ekotətul əskasik e nian rəha nəratən, ne nian iəkis min, ne nian itimat ekotətə tərət. ⁵Netəmim kəmotoh itimat, kən kəmki-pən itimat e kalapus, kən katitəp itimat məmə okoh itimat. Emotol pik wək, məsotapilən lapin, kən nəumis tus itimat. ⁶Esotolən nolən kit itəm tatol nikitimat tamkimik, itimat ekotenatig, nətəligən rəhatimat kaifəməh, ekotol təwir kəm netəmim, Narmin Rəha Uhgin tatə e nikitimat, kən ekotolkeike netəmim e nolkeikeən pahrien.^d ⁷Ekoatən əm nipahrienən, kən nəsanənən rəha Uhgin tətətig etimat. Rəhatimat nolən ətuatip in tahmen e natimnat rəha nəluaginən o nohən ne nətəlisigən. ⁸Netəmim neen koatisiai-in itimat, neen koatehm-əhau itimat, neen koatən rat itimat, neen koatən wir itimat, neen koatən məmə itimat ekoateiuə məmə itimat iolwək min rəha Uhgin, məto itimat iolwək min pahrien rəhan. ⁹Netəmim neen kəsotegəhan-inən məmə itimat aposol min pahrien, məto netəmim tepət koatən məmə itimat aposol min pahrien. Nian rafin nimisən tatitəp itimat, məto ekoatəmegəh əh. Katoh itimat, məto kəsohamnuən əh itimat.^e ¹⁰Nikitimat təpou, məto nian rafin ekotəgigen əh. Rəhatimat nautə tikə, məto itimat ekotol netəmim tepət rəhalat nautə tepət. Rəhatimat nat kit tikə, məto ekoatos natimnat rafin.

z 5:19 Rom 3:23-25 a 5:21 Hip 4:15 b 6:2 Aes 49:8 c 6:5 2 Kor 11:23-27
d 6:6 1 Tim 4:12 e 6:9 2 Kor 4:10

¹¹Piak min əpəh Korin, emotən rafin nəghatən kəm itəmat kəsəpəsən kit, kən ekotolkeike itəmat e nikitimat rafin. ¹²Itimat esotahtosig-inən nolkeikeən rəhatimat otəmat, məto itəmat notahtosig-in rəhatəmat otimat. ¹³Roiu əh, iatəghat kəm itəmat məmə itəmat nenətik ətuatip. Tətuatip əm məmə itəmat min, nakotolkeike itimat e nikitəmat rafin.^f

¹⁴Sotənən kəm netəm kəsotəfakən məmə nəkoatol wək kit itəmat min ilat. ?Nolən ətuatip ne nolən tərət kiatur nol kələhən nat kit? ?O, nəhag-əhagən ne napinəpən kiatur nuwamən məpələh kələh muəghat? !Kəp!^g ¹⁵Kən e nolən kitiəh əm, Kristo ne Setan, okol kəsuanən nəghatən kitiəh nian kit. ?İəfak ne etəm təsəfakən kiatur nolən nat e nətəligən kitiəh? !Kəp! ¹⁶E Nimə Rəha Ughin, ikin kit tikə əh-ikin o narmi nat min, məto-inu kitat u Nimə Rəha Ughin itəm tatəmegəh. Kən Ughin təmən məmə,

“Ekatig itimat min ilat,
kən maliwək itimat min ilat,
kən ekuwa io Ughin rəhalat,
kən ilat okotuwa rəhak netənim.”^h

¹⁷Kən İərəməərə təmən məmə,
“Tol nəhlan, otiet rəkis elat, motan isəu olat.
Kən məsotekən nat itəm tamkimik e niğanəmti Ughin,
kən nikip tagien məmə ekos itəmat.”ⁱ

¹⁸“Kən ekuwa rəhatəmat tata,
kən itəmat onəkotuwa nenətik min,”^j

inu nəghatən rəha İərəməərə itəm in ilis agin.

7 ¹Iolik min. Nəniəkisən min u rəhatat. Kən tol nəhlan, pəs kotafəl nikitat, motos-irəkis natimnat rafin itəm koatol nipətətat ne narmitat kotamkimik. Kən pəs kotələhəu kalın kitat məmə rəha Ughin əm motətəu-pən rafin suatip itəm nikin otagian lan.

Niki Pol təmagien olat

²Oterəh e nikitəmat kəm itimat. Esotolən tərət kəm suah kit, esotiuw-pənən suah kit tərət ikin, esotalkutən məmə ekotos nat kit rəhatəmat e nolən eko-eko. ³Esənən nəghatən u məto-inu nəmotol nolən rat. Emən rəkis kəm itəmat məmə ekotolkeike pik itəmat nian rafin, kən nat əpnapin nımisən o nəwırən otuwa e nəmegəhən rəhatimat, məto itəmat əpəh imə e nikitimat. ⁴İo etahatətə əskasik etəmat. İatausit otəmat. Itəmat nəmotiləs-ipər pik rəhak nətəligən. Emos nəratən tepət təmuwa e rəhak nəmegəhən, məto nikip tagien maprəkis otəmat.

⁵Tol nəhlan məto-inu, nian emotuwa Masetonia, esotamegən, məto nian rafin, nəratən tatiləs itimat təmisi-pən ikin pisin pisin min. E nəmegəhən

rəhatimat, netəmim kəmotəmou motol nəratən kəm itimat, kən itimat ekoatəgin.^k ⁶Məto Uhgın tatol kepin netəmim itəm nətəligən rəhalat tərou, kən təmol kepin itimat e nuwamən rəha Taetas. ⁷Kən sənəmə e nuwamən əm rəhan itəm təmol nikitimat tagien, məto e nəghatən wir rəha nol kepinən itəm nəmotən-ipən kəm in. In təmən-ipa kəm itimat məmə itəmat nakotolkeike pik məmə nəkotəplan io, kən təmən məmə nikitəmat tatəto tərət o nəghatən rəhak, kən təmən məmə nakolkeike pik io moatətul əskasik o nərgək. Nian eməto, nagiənən e nīkik təmər mərioah.

⁸Nat əpnəpin okəmə rəhak naoa aupən təmol itəmat nakotəto tərət, məto esətəən tərət ron. Məto aupən, eməto tərət ron, məto-inu eməplan məmə naoa u təmol itəmat nakotəto tərət, məto rəha nian əkuəkir əm.^l ⁹Məto roiu, nīkik tagien, kən sənəmə məmə nəmotəto tərət, kəp. Nīkik tagien məmə nian nəmotəto tərət, nəmotəuhlin itəmat e rəhatəmat nolən rat min. Nīpahriənən, Uhgın tolkeike məmə kitat okotəto tərət o nolən tol min-nulan. Kən məto-inu nəmotəuhlin itəmat, kən natimnat itəm emotən aupən kəm itimat təməsolən məmə nəmotakīəh e rəhatimat nahatətəən.

¹⁰Kən nian koatəto tərət e nolən itəm Uhgın tolkeike, kən kotəuhlin kitat e rəhatat nolən rat, kən Uhgın tatosmegəh kitat. Kən nīkitat otəsərouən o nolən əh. Məto nian koatəto tərət e nolən rəha nətueintən, tatiuw-pən kitat e nīmīsən.^m ¹¹Otəplan-tu nəmegəhən rəhatəmat nian nəmotəto tərət e nolən itəm Uhgın tolkeike. Nolən əh, noan tēpət: nakotolkeike motalkut əskasik məmə nəkotol nolən ətuatip, kən motoalkut əskasik məmə nokotəg-ətuatip-in rəhatəmat nolən rat min, kən motətəhau nolən rat min, kən narmitəmat təmiwig nəmotaut motəgin nolən rat min. Nəmotolkeike məmə nəkotəplan min io, kən nakotolkeike pik məmə nakotətul əskasik o nərgək. Kən nəmoatətul matip məmə nəkotol nalpinən kəm netəm kotol nolən rat. E nolən min rafin rəhatəmat, nəmotəgətun məmə nəsotolən nat kit tərət e natimnat u. ¹²Kən eməte naoa u kəm itəmat, məto esətəən o suah u itəm təmol nolən rat, kən esətəən o suah u itəm in təmərəkin. Kəp. Eməte ilə məmə itəmat onəkotəplan əsas e nīganəmti Uhgın məmə nəkoatətul əskasik o nərgitimat. ¹³Natimnat rafin min əh koatīləs-ipər nətəligən rəhatimat.

Sənəmə itimat əm itəm nəmoatīləs-ipər nətəligən, məto nikitimat tagien pik o Taetas, məto-inu nīkin tagien məmə nəmoatīləs-ipər min nətəligən rəhan. ¹⁴Emən-ipən kəm in məmə etausit pik otəmat, kən itəmat nəməsotolən io ekaulis. Natimnat rafin itəm emotən kəm itəmat, ilat nīpahriənən. Kən e nolən kitīəh əm, natimnat rafin itəm emotən kəm Taetas etəmat, kən motausit ron, ilat min nīpahriənən. ¹⁵Taetas, nīkin tatəht əh məmə itəmat rafin aɡin-əh nəmotol nəwian, kən moatəgin

moatasiəp nian nəmotegəhan-in məmə otuwa məplan itəmat. Kən nian nikin tatəht natimnat min əh, nolkeikeən rəhan otəmat tatər təhmin min. ¹⁶Nikik tagien pik məto-inu etahatətə əskasik etəmat məmə nəkoatol naka itəm tətuatip.

Pol təmətapəh məmə okotawte

8 ¹Piak min ne winik min, ekotolkeike məmə nəkotitun nəwirən rəha Uhgın itəm təmawte-in kəm niməfak min əpəh Masetonia məmə ilat kotitun nasituən e netəmim neen min.ⁿ ²İlat kəmotatig e nəratən sol kit ne nian əskasik min, kən nat əpnəpın ilat nan rat rəhalat nautə tikə aɡın, məto nəmegəhən rəhalat tərtoah wir e nagienən. Kən nan ratən ne nagienən kəmuoe-in nolən təwir. E nolən əh, kəmotərakin məni tepət motos-ipən kəm iəfak min əpəh ikin min. ³Iatən-iarəp kəm itəmat məmə ilat kəmosotol-in tepət, taprəkis-in itəm netəmim nikilat təht məmə okol kəsotolən. Kən ilat atip kəmotol. ⁴Kəmotətapəh amul otimat məmə itimat ekotegəhan pəs ilat kotasitu e wək rəha nos-ipən məni kəm iəfak min əpəh Jerusalem. ⁵Kəmotəpən kos-ipən nəmegəhən rəhalat kəm İərəməyə, kən uarisig, kəm itimat, e nolən itəm Uhgın tolkeike. Nikitimat təsəhtən məmə okotol tepət nəhlan, məto kəmotol.

⁶Kən tol nəhlan, emotuəh niki Taetas məmə otitəlig-pinə otəmat. In təməpən məghat kəm itəmat o nolən nat u, kən tol nəhlan, emotətapəh məmə in otəghat kəm itəmat məmə nəkotol namnun wək wir rəha nawteən əh itəm nəmotətuoun. ⁷E natimnat min u rafin, itəmat nəmotol təwir pik məprəkis, inu nahatətəən rəhatəmat, ne nəghatən rəhatəmat, ne nitunən rəhatəmat, ne nolən rəha nətul əskasikən, ne nolkeikeən rəhatəmat otimat. Kən roiu, iakolkeike məmə nəkotol wək kit min e nolən təwir pik məprəkis, inu wək wir rəha nawteən.^o

⁸Esənən məmə nəkotəkəike motol. Məto emotəgətun kəm itəmat məmə netəm pisin pisin min nikilat tagien o nasituən e wək əh. Kən roiu əh, iakolkeike məmə ekisilu wir məmə nolkeikeən rəhatəmat in nipahrienən təhmen elat, o kəp. ⁹İtəmat nəkotitun wir nəwirən rəha İərəməyə İesu Kristo itəm təmawte-in kəm itəmat, məmə nat əpnəpın rəhan nautə tepət, məto təmol otəmat məmə in rəhan nautə tikə. Kən məto-inu təmol məmə rəhan nautə tikə, kən mol itəmat rəhatəmat nautə tepət.^p

¹⁰Kən inu rəhak nətəligən e natimnat min u, itəm otasitu etəmat. Otol namnun e wək itəm nəmotətuoun e nup uarisig. Nikitəmat təməpən məht məmə nəkotol wək əh, kən itəmat nəmotəpən motətuoun motol. ¹¹Tol nəhlan, roiu otol namnun wək u rəha nos-ipənən. Kən rəhatəmat nətəligən o nolən wək u itəm nakotolkeike pik məmə nəkotol, in otuwa nipahrienən, kən itəmat onəkotol e rəhatəmat atip natimnat. ¹²Okəmə

nikitamat tagien o nos-ipənən, kən Uhgın nıkin tagien o nosən natimnat əm itəm nakoatos moatos-ipən. Kən in təsətapəh-inən natimnat itəm tikə otəmat.⁷

¹³ Esotolkeikeən məmə nəmegəhən rəha netəmim neen otimətig məto-inu kəmotos rəhatəmat məni, məto nəmegəhən rəhatəmat in otəkis məto-inu nəmotasitu elat. Kəp. İakolkeike məmə tahmen-ahmen əm otəmat rafın. ¹⁴ Roiu, itəmat nakoatos tərət kən motitun nasituən elat. Kən o nian min neen, ilat kotitun noorən kəm itəmat okəmə rəhatəmat tikə. Kən itəmat nakotahmen-ahmen əm, ¹⁵ tahmen e itəm Naoa Rəha Uhgın tatən məmə,

“Netəmim itəm kəmotəülək tərət, tahmen əm, təsaprəkisən.

Kən netəmim itəm kəmotəülək noan-məsin, rəhan nagwənən tahmen əm, təsikəən.”^r

Taetas təmuwin Korin

¹⁶ İatənwiwi Uhgın məmə təmələhəu-pən e niki Taetas nətəligən o nasituən etəmat, tahmen-ahmen e rəhak. ¹⁷ Tol nəhlan məto-inu Taetas, nıkin tagien o nımnən məplan itəmat tahmen e itəm emən kəm in. Kən taprəkis-in itəm əh, nıkin tagien pik o nasituən etəmat, kən in rəhan əm nətəligən məmə in otımnə məplan itəmat. ¹⁸ Kən itimat ekotahl-ipinə min piətət kit min timnə ilau min. Suah u, netəm e niməfak min koatisiai-in o rəhan wək o nən-iarəpən nammusən təwir. ¹⁹ Kən taprəkis-in inu, niməfak min kəmotitəpən məmə otuwa itimat min o nıləsən məni u muwin əpəh. Kən itimat ekotərəməyə lan o noorən məmə otıləs-ipər nərgi İərəməyə, kən matəgətun məmə nikitimat otagien pik o nasituən. ²⁰ İtimat esotolkeikeən məmə suah kit otən rat itimat o nolən rəha noorən məni asol əh. ²¹ Tol nəhlan, itimat ekotalkut pik məmə ekotol nat itəm tətuatip, məto sənəmə e niganəmti İərəməyə əm, məto e niganəmti netəmim min.

²² Kən ekotahl-ipinə piətət kit min iləhal suah mil u. Suah əh, e wək tərət ne nolən tərət, emotisilu wir məmə in tolkeike pik məmə otasitu. Kən roiu, in tolkeike pik məmə otasitu məto-inu in tətəhatətə pik etəmat.

²³ Kən o Taetas, itımlau min ekioal wək kitiəh əm, kən in min tatol wək e nikitəmat o nasituən etəmat. Kən o piətət min, ilat ien əhruin rəha niməfak min, kən nolən wir min e nəmegəhən rəhalat koatisiai-in Kristo. ²⁴ Tol nəhlan, otol rəhatəmat nolən kəm suah miləhal əh məmə nakotolkeike pəhrien iləhal, kən iləhal okəhalitun o nat naka itimat ekotausit otəmat. Kən otol-wir kəm ilat məmə niməfak min okotəplan.^s

9 ¹ Okəmə esətəən naoa u kəm itəmat, in təwir əm məto-inu nəkotitun rəkis wək u rəha nasituən e iəfak min əpəh Jerusalem.^t ² İatən nəhlan məto-inu io ekitun məmə nakotolkeike məmə onəkotasitu. Kən

ematiləs-ipər nolən wir rəhatəmat o netəm Masetonia, matən kəm ilat məmə e nup itəm tinuwın rəkis, itəmat əpəh Akaea, nəmoatətul matip o nos-ipənən. Kən nian kəmotəplan məmə nikitəmat tagien pik o nasituən, təmol min ilat tepət kətolkeike məmə okotasitu min.

³Məto roiu, etahl-ipinə piətət miləhal u məmə iləhal okəhaləplan itəmat məmə itəmat onəkotol nat itəm nəmotən, təhmen əm məmə emən mihin, kən tol nəhlan rəhatimat nəghatən o niləs-ipərən nolən wir rəhatəmat, sənəmə nat əpnapin əm. ⁴Məto okəmə nəsotolən, kən nian ekimnə itimat netəm Masetonia neen, kən okotəplan məmə itəmat nəsotolən əh, kən nolən əh otol itimat ekotaulis, məto-inu itimat enoatiləs-ipər rəkis itəmat. Kən otol itəmat nakotaulis taprəkis. ⁵Tol nəhlan, nīkik təht məmə ekəkəike mətapəh o piətət miləhal məmə okotimnə rəkis pitən kəplan itəmat, kən motol namnun wək o nəmki-pamən mənī asol itəm nəmotən-īəkis məmə nakotos-ipən. Məto iakolkeike məmə in nos-ipənən kit itəm tətisi-pən atip e nikitəmat, sənəmə suah kit tatəkəike kəm itəmat məmə nakotos-ipən.

Nolən nawteən

⁶Sotaluinən nat u. Etəm tatəfe noan məsin, matəulək-in noan məsin. Kən etəm tatəfe tepət, matəulək-in tepət.^u ⁷Itəmat kitiəh kitiəh nakəkəike mos-ipən nat naka nəmən e nīkim məmə nakos-ipən. Okəmə nīkim təsagienən ron, təsəwirən məmə nakos-ipən. Kən okəmə nakos-ipən məto-inu suah kit tatəkəike kəm ik məmə nakos-ipən, in min təsəwirən. Ekən nəhlan məto-inu Uhgın tolkeike etəm u tatos-ipən e nīkin pahrien. ⁸Kən Uhgın titun nawte-inən nəwirən rafin agin kəm itəmat məmə e nian rafin e natimnat rafin, nakotos natimnat rafin itəm tətuatip məmə nəkotəkəike motos, kən moatos tepət min əh-ikin məmə nakotoor kəm netəmim.

⁹Naoha Rəha Uhgın tatən məmə,

“In tator rəhan natimnat tepət kəm ian-rat min,

kən rəhan nolən ətuatip tətatiḡ lilin.”^v

¹⁰Kən Uhgın itəm tatos-ipən nīkuti nat o etəm tatəfe, kən matos-ipinə piret o nunən, e suatip kitiəh əm in otos-ipinə nat tepət kəm itəmat mol in tepət min məmə, itəmat nəkotitun nasituən e netəmim neen min, kən in otol noan tepət itəm təmisi-pən e nolən ətuatip rəhatəmat.^w ¹¹E natimnat rafin e nəmegəhən rəhatəmat, Uhgın otos-ipən rəhan nəwirən kəm itəmat məmə itəmat nəkotitun nawteən e nian rafin. Kən nian ekotoor rəhatəmat nasituən, netəmim okotənwiwi Uhgın ron.^x

¹²Wək u itəm itəmat nəkotol, tatos-ipən mənī o nagwənən kəm netəmim rəha Uhgın u nəumis tatus ilat, məto tatol nat wir kit min taprəkis, inu nənwiwən itəm təmər mərioah e nīki netəmim matuwın o Uhgın. ¹³Nian

nəkotol wək u, natol-arəp nolən rəhatəmat kəm netəmim tepət. Kən ilat okotiləs-ipər nərgi Uhgın ron, məto-inu itəmat nəkəotol pahrien nolən rəha netəmim itəm koatən nıpahrienən e namnusən təwir rəha Kristo. Kən okotiləs-ipər nərgi Uhgın o nawteən rəhatəmat e məni asol kəm ilat ne netəmim rafin. ¹⁴Kən nian koatəfak otəmat, nikilat tuwin otəmat məto-inu Uhgın təmawte-in rəhan nəwirən kəm itəmat taprəkis agin-əh məmə nəmotasitu pik elat. ¹⁵!Pəs kotən kəm Uhgın məmə nıkitat tagien o Nətin itəm təmos-ıpa kəm kitat, u in nat təwir agin maprəkis!

Pol təmuhalpın nəghatən e rəhan wək

10 ¹Io Pol, io atıp, iatəkəike e nat kit kəm itəmat. Netəmim neen koatən məmə nian kitat min itəmat, rəhak nətəligən in ləhau əm, məto nian ekiet rəkis etəmat, rəhak nolən təkəsik pik. Kristo, in rəhan nətəligən ləhau, kən in etəm mətig.^y Kən e nolən kitiəh əm, ²iatətarəh otəmat məmə, onəkotol nolən rəhatəmat tətəuatıp məmə nian ekimnə, məsəhai pikən itəmat. Məto ekitun məmə ekəhai netəmim neen u koatən məmə ekoatətəu-pən nolən rəha nətueintən u,^z ³məto-inu nat ənpapın ekotatig e nətueintən u, itimat esotəluaginən e nolən rəha nətueintən u. ⁴Natimnat rəha nəluaginən itəm itimat ekoatəluagin lan, sənəmə nat itəm nətueintən koatəluagin lan. Kəp, natimnat rəhatimat, ilat koatos nəsanənən rəha Uhgın o nərəkınən ikin tiəkis o nuwinən ikin ima tikimir min.^a ⁵Itimat ekoatərəkın nəghatən eiueiua min ne nətəligən ausit min, ilat rafin itəm koatən-ıəhau netəmim o nitunən Uhgın. Nətəligən min rafin itəm tikimir min rəha Uhgın, itimat ekoatəluagin elat, motol win elat, motol məmə ilat rafin okotol nəwia Kristo. ⁶Kən nian itəmat nakotətəu-pən wir nəwia Kristo, itimat ekoatətul matıp o nolən nalpınən kəm netəmim rafin itəm koatəht nəwian.

⁷Itəmat nakoatəplan nat itəm ihluə, məto nəkotəruru nıpətın. Okəmə suah kit titun pahrien məmə in etəmim rəha Kristo, kən in otətəlig-in wir min məmə itimat min rəha Kristo tahmen lan. ⁸Nat ənpapın iatəghat ausit məsin o nepətən itəm İərəməyə təmos-ıpa, okul esaulisən ron. Təmos-ıpa o niləkınən itəmat, sənəmə o niləs-ıəhauən itəmat.^b ⁹Esolkeikeən məmə nıkitəmat təht məmə ekəte naoa min kəm itəmat e nolən itəm netəmim neen koatən, məmə otol itəmat nakotəgin. ¹⁰İlat kotən rat io məmə, “Rəhan naoa təfigəm kən masilə, məto nian tətən kitat min, in sənəmə etəm əskəsik kit, kən rəhan nəghatən in nat ənpapın əm.” ¹¹Netəm tol nəhlan kotəkəike motitun məmə, nolən rəhatimat itəm koatəplan e naoa min emotahl-ıpən nian itimat isəu, məto nian ekotimnə, ekotol rafin nolən min əh.

¹²Esotolkeikeən məmə ekotəplan ahmen itimat ne netəm pisin neen itəm koatiləs-ipər atıp ilat. !Kəsi, itimat esotahmenən! !Kəp, iatəsan

əm! Nian ilat atip əm koatəplan ahmen ilat min, kən koatakil atip əm ilat min, tol rəhalat nitunən talməl. ¹³Məto itimat, esotəghat ausitən taprəkis e nepətən rəhatimat, məto ekotəghat ausit e wək itəm Uhgın təmələhəu-pən məmə rəhatimat, kən wək u, itəmat min əpəh ikin.^c ¹⁴Kən nəghat ausitən e nepətən rəhatimat otəmat in ətuatip əm, in təsepət pikən. Okəmə esotuwamən otəmat, okol esotəghatən nəhlan. Məto nīpahrienən, emotaupən motuwa mətoarus-pa itəmat nian emotan moatən-iarəp nammusən təwir rəha Kristo. ¹⁵Netəmim neen koatəghat ausit o wək itəm suah pisin təmol. Məto itimat ekoatəghat ausit əm e wək itəm Uhgın təmələhəu-pən kəm itimat. Itimat emotələhəu-pən əskasik nətəligən rəhatimat məmə nahatətən rəhatəmat otəwiə təhmin min, kən tol nəhlan, rəhatimat wək e nikitəmat otol iahgin mepət, ¹⁶kən tol nəhlan, ekotitun nuwinən motən-iarəp nammusən təwir e ikin min e nīkali imatəmat ikin muwin təhmin min. Kən e nolən əh, itimat esotolən wək e ikin kit itəm suah kit tinol wək rəkis ikin, kən məsotəghat ausitən o wək rəha etəm pisin. ¹⁷Məto Naoa Rəha Uhgın tatən məmə, “Pəs etəm tatəghat ausit, in otəghat ausit əm e natimnat itəm İərəməərə təmol.”^d ¹⁸Iatən nəhlan məto-inu, kəsisiai-inən etəmim itəm tatiləs-ipər atip in, məto kəsisiai-in əm etəmim itəm İərəməərə tatiləs-ipər.^e

Pol ne aposol eiueiua min

11 ¹Iakolkeike məmə nakotegəhan-in io pəs ekən rəhak məsin nalmələn kəm itəmat. Məto pahrien, noatol rəkis. ²Iatehm wir itəmat, məsolkeikeən məmə suah kit min otəmki-rəkis itəmat e nelmək, kən nolən əh rəhak təmisi-pən əm o Uhgın. Io tata rəhatəmat, kən itəmat nəkotahmen e pətan əkəku wi kit itəm kinən rəkis məmə okos rəham kətim kan məmə otətəu-pən suah kitiəh əm, nərgin u Kristo. Kən iatehm wir rəhak pətan əkəku əh məmə ekegəhan-in-pən in kəm rəhan iərman, kən in təruru əh iərman.^f

³Məto iatəgin məmə onəkotahmen e If itəm Setan təmeiua in e nəghatən ətehen. Iatəgin məmə suah kit otiuw-pən rəhatəmat nətəligən tuwin ik pisin, kən nakotapəs rəhatəmat nolkeikeən o Kristo, itəm in tətəuətəp məpiə wir.^g ⁴Iatən nəhlan məto-inu okəmə suah kit tatuwa otəmat matən-iarəp İesu itəm tol pisin e İesu itəm ekoatən-iarəp, o okəmə itəmat nakoatos narmin itəm tol pisin e Narmin nəmotos rəkis, o nakotəto nammusən təwir itəm tol pisin e itəm nəmotos rəkis, məto itəmat ialməl min, nakotegəhan-in əm.^h ⁵Aposol min əh itəm itəmat nakoatən məmə ilat “aposol min ilis pik,” məto e rəhak nətəligən esəplanən məmə ilat ilis maprəkis-in io.ⁱ ⁶Okəmə naka kəsəgətun

c 10:13 Rom 12:3 d 10:17 Jer 9:24; 1 Kor 1:31 e 10:18 1 Kor 4:4 f 11:2 Efes 5:26-27
g 11:3 Jen 3:4,13 h 11:4 Kal 1:8-9 i 11:5 1 Kor 15:10; 2 Kor 12:11

wirən io e nəghatən, məto ekitun wir nəukətın nammusən təwir. Itimat emotəgətun nat əh kəm itəmat e nolən min rafin nian tepət.^j

⁷Nian ematən-iarəp nammusən təwir rəha Uhgın kəm itəmat, esolən məmə nakotətou nat kit. Io atip əm emos-iəhau io o niləs-ipərən itəmat. ?Kən tahro? ?Nolən əh in təfagə rat kit? !Kəp!^k ⁸Nian ematol wək kitat min itəmat, niməfak min ik pisin kəmoatətou io. Iuəhkir tahmen məmə emakləh-in ilat məmə ekasitu etəmat. ⁹Kən nian kəmoatan, kən rəhak nat kit tikə, esətapəhən o suah kit o nasituən məto-inu piatat min itəm kəmotisi-pən Masetonia kəmosos-ipa natimnat itəm rəhak tikə. Tol nəhlan, esətapəh-inən nat kit otəmat, kən məsos-ipənən wək əskasik otəmat o nehmən io, kən ekol nəhlan nian rafin.^l ¹⁰Tahmen e nıpahrienən rəha Kristo tətətig lak, iatən pahrien məmə suah kit tikə ikin min rafin əpəh Akaea o nən-iəhauən io o nəghat ausitən o nəsətapəh-inən nasituən. ¹¹?Kən tahro ekəsətapəh-inən nat kit otəmat, məto-inu esolkeikeən itəmat? !Kəp! Uhgın titun məmə ekolkeike pik itəmat.

¹²Netəmim neen kotolkeike məmə nikitəmat təht ilat məmə kotahmen etimat e wək itəm koatəghat ausit ron. Məto iakatəkəike o nolən rəha nəsətapəh-inən natimnat məmə rəhalat nəghatən otiet morin. ¹³Netəm nəhlan, ilat aposol eiueiuə min, kən koateiuə-in netəmim e wək rəhalat. !Kən ilat koatan tahmen məmə ilat aposol min pahrien rəha Kristo, məto kəp! ¹⁴Məto kəsotautən e nolən əh, məto-inu Setan atip, tətən tahmen məmə in nagelo kit rəha nəhag-əhagən. ¹⁵Kən sənəmə in nat kit itəm okotaut lan, okəmə iolwək min rəha Setan kotan tahmen məmə ilat iolwək min rəha nolən tətəuatip. E nammun nian, ilat okotos rəhalat nətəuən tətəu-pən nolən min rəhalat.

¹⁶Ekisimatip min. Pəs suah kit tikə nikin təht məmə io ialmə. Məto okəmə nikitəmat təht nəhlan, kən otegəhan-in io pəs ekol nolən rəha ialmə məsin, kən ekəghat ausit məsin. ¹⁷Nəghatən u rəhak sənəmə nat itəm İərəmərə təmən-ıpa kəm io məmə ekən. Məto iatəghat əm tahmen e ialmə kit. ¹⁸Netəmim tepət koatəghat ausit o nolən min rəha nətəuəntən, kən tol nəhlan, io min, ekəghat ausit. ¹⁹!Ei! !Nakotenatig wir, kən tol nəhlan, motegəhan-in məmə iaməl min kotəgətun itəmat!^m ²⁰Nakotegəhan-in əm okəmə suah əpnarın kit tatol itəmat slef, o okəmə tatos nat kit rəhatəmat e nolən eko-eko, o tatiləs-ipər atip in, o tatem-pən niganəmtitəmat. ²¹!İataulis məmə nətəligən rəhatimat təpou pik məmə esotolən nolən rat min əh!

Rəhak nəghatən in talməl, məto nolən naka itəm netəm əh kotəmə okotəghat ausit ron, io min, ekəghat ausit ron. ²²?Tahro? ?İlat koatən məmə ilat netəm Hipru? Io min. ?Koatən məmə ilat netəm İsel? Io min.

j 11:6 1 Kor 2:1,13 k 11:7 1 Kor 9:18 l 11:8-9 2 Kor 12:13; Fil 4:15-16 m 11:19 E ves 19-21, Pol tatəghat əsan ilat. Nıpahrienən, in tatən-iəhau ilat.

?Koaatən mēmə ilat noanol rəha Epraham? Io min.ⁿ 23 ?Koaatən mēmə ilat iolwək min rəha Kristo? Io min, məto ekaprəkis-in ilat. Kəsi, iatəghat tahmen e ialməl kit. Emol wək pik taprəkis-in ilat, kən kiləs-ipən io e kalapus nian tepət taprəkis-in ilat, kən kəmalis io taprəkis-in ilat, kən iuəhkir ekimis nian tepət.^o 24 Nian faif, noanol rəha Isrel kəmotalis io mau tate-nain.^p 25 Nian kisil, kəmalis io e nikilkil. Nian kit kəmaht io e kəpiel apin. Nian kisil emuwın e nego kən nego tamnim, kən nian kit emeai əpəh itəhəi lokammın o nian apiepə kit, lapin ne nərauiəgən.^q 26 Nian rafin etaliwək o nolən wək rəhak. Kən iuəhkir narua asol tıləs io ekimis, kən emətatiğ ikin tasilə ikin imaa iakləh min, kən ikin tasilə ikin imaa natimak min noanol rəha Isrel, kən ikin tasilə ikin imaa Iaihlua min, kən ikin tasilə ikin e taon asol, kən ikin tasilə ikin e ikin taruən-aruən ikin, kən ikin tasilə ikin əpəh itəhəi, kən ikin tasilə ikin imaa piak eiueiua min.^r 27 Emol pik wək, kən nian tepət esapilən lapin. Nian min neen, nəumis tus io, kən mətoaoa, kən nian tepət nigak nagwənən tikə. Kən nian tepət iatətəp, kən rəhak natimnat təsahmenən o nətəpən. 28 Kən taprəkis-in natimnat min əh, nian rafin nikik təht pik niməfak min rafin. 29 Okəmə suah kit rəhan nəmegəhən teiuaiu, kən io min, rəhak nəmegəhən teiuaiu. Okəmə suah kit tatit suah kit min e təfagə rat, kən nikik titahmə pik ron.

30 Okəmə ekəike məghat ausit, kən ekəghat ausit o nat itəm tatəgətun mēmə rəhak nəsanənən tikə. 31 Kən Uhgın, u in Uhgın ne Tata rəha İərəməərə İesu, itəm katiləs-ipər nərgin nian min rafin namnun tikə, titun mēmə io, eseiuan. 32 Əpəh Tamaskes, etəm-iasol rəha Kig Aretas təməlin rəhan mopael min o nehm wirən nafiluə rəha taon mēmə okotegəs-in motaskəlīm motiləs-ipən io e kalapus. 33 Məto kəmiləs-ipən io e kətim asol kit, kətu-pən nol lan, kiləs-ipən e winta e fenis asol kəmol e kəpiel, kən kəhlman-əhlman tuwin əpəh ləhau, kən inəh suatip emagim lan.^s

Nihlin kit ne nat kit tahmen e napilairən

12 1 Ekəike matəghat ausit, nat əpnəpin təsolən win e nat kit ikin, məto ekəkeike matən natimnat min tahmen e napilairən ne nəghatən wi min itəm İərəməərə təmöl əp kəm io. 2 Ekıtun iəfak kit itəm tətahatətə e Kristo.^t E nup fotin tinuwın rəkis, Uhgın təmİLəs muwin əpəh ilis e nego e neai.^u İəkəruru okəmə nipətın tinatuwin, o narmin əm, Uhgın əm titun. 3 Kən ekən min mēmə İəkəruru okəmə nipətın tinatuwin, o narmin əm, Uhgın əm titun. Məto ekıtun mēmə suah əh,

n 11:21-22 Fil 3:5 o 11:23 Wək 16:23 p 11:24 Dut 25:3 q 11:25 Wək 16:22;
14:19 r 11:26 Wək 9:23; 14:5 s 11:32-33 Wək 9:23-25 t 12:2 Pol tatəghat-in atip.
u 12:2 Nəghatən Kris ətuatip tatan mēmə, “neai tatol kisil lan.” Məto nipətın tatən mēmə
“nego e neai u in ikin rəha Uhgın.”

⁴Uhgin tāmīlēs muwīn əpəh iman ikin.^v Kən in təməto nat anion min itəm təsətuatipən mēmə etəmim rəha nətueintən otən. ⁵Ekəghat ausit o etəm tol nəhlan, mətə esəghat ausit atipən ron io, mətə ekəghat ausit əm o rəhak nolən min itəm nəsanənən tikə elat. ⁶Mətə okəmə ekən mēmə ekəghat ausit, okol esalmələn, mətə-inu ekəghat-in nīpahrienən. Mətə esəghat ausitən nəhlan, kən tol nəhlan, suah kit tikə itəm otīlēs-ipər io ilis taprəkis nat itəm tətuatip. Iakolkeike mēmə otəplan ahmen io e nat naka itəm ekən, o ekol.

⁷Uhgin təsolkēikēan mēmə etausit o nəghatən wi min itəm in təmol əp kəm io, kən nəghatən min əh kotəwir maprəkis. Kən tol nəhlan təmahl-ipa nərətən kəm io tahmen e nihlin kit tətaru nīpətik. Nərətən əh in iahləpis rəha Setan mēmə tol nahmən e nīpətik, kən tol nəhlan esausitən.^w ⁸Emuəh niki Iəramərə mau kisil mēmə otīlēs-irəkis ron io. ⁹Mətə tən kəm io mēmə, “Rəhak nəwīrən asol titun naskəlīmən ik, mətə-inu nian rəham nəsanənən tikə, nəsanənən rəhak titun nuwamən mol iahgin e rəham nəmegəhən.” Tol nəhlan, etagien pīk mēmə ekəghat ausit e rəhak nəmegəhən itəm nəsanənən tikə, mēmə nəsanənən rəha Kristo otatig e nəmegəhən rəhak.^x ¹⁰O nat əh, etagien nian nəsanənən tikə e nīpətik, kən etagien nian katən rat io, kən etagien e nian iəkis min, kən etagien nian katol nərətən kəm io, kən etagien e nian itəm tiəkis ron io. Etagien elat rafin o nərgi Kristo, mətə-inu nian rəhak nəsanənən tikə, kən iatəsanən.

¹¹Emol nolən rəha ialməl, mətə itəmat əm nəmoatəkēike kəm io mēmə ekol. Nəməsotīlēs-ipərən nərgək, mətə təpəwir pīk okəmə nəmotol mihin, mətə-inu io sənəmə ləhau e “aposol min ilis pīk” e nat kit əkəku əm, nat əpnarīn io etəm əpnarīn əm.^y ¹²Nian emətan kitat min itəmat, ematol natimnat itəm tatəgətun io mēmə io aposol pahrien kit. Ematol nəmtətin min, ne nat asol min itəm tol narmi netəmim tatiwig, ne nat pīspīs min e nikitəmat, kən emol e nətəligən rəhak kaifəməh.^z ¹³Nat kitīəh əm eməsələn e nikitəmat, eməsətapəh-inən mənī kit otəmat. !Otaluin o təfagə rat u rəhak!^{a b}

¹⁴Roiu iatətul matip mēmə ekimnə muag itəmat itəm otol kisil lan. Kən ekəsətapəh-inən mənī kit otəmat, mətə-inu esotolkeikēan rəhatəmat nautə, mətə iakolkeike əm itəmat. Otətəlig-in-tu. Sənəmə wək rəha suakəku mēmə otehm wīr rəhan tata ne mama. Mətə in wək rəha tata ne mama mēmə okuehm wīr rəhalau suakəku. ¹⁵Tol nəhlan, nīkik tagien mēmə ekos-īpīnə rafin rəhak natimnat otəmat, kən mos-īpən min rəhak

---

v 12:4 Nəghatən Kris ətuatip tatən mēmə, “Paradaes” itəm nīpətīn tatən mēmə “nego e neai,” ikin itəm netəmim itəm kotətuatip koatuwin ikin nian okotimis. w 12:7 Job 2:6 x 12:9 Fil 4:11-13 y 12:11 2 Kor 11:5 z 12:12 Rom 15:19 a 12:13 Pol tatol mīlə elat e nəghatən u. b 12:13 2 Kor 11:9

nəmegəhən otəmat. Rəhak nolkeikeən otəmat in tepət, məto rəhatəmat ron io in təkəku əm. !Inu təsətuatipən! ¹⁶Pəs kotən məmə esətapəh-inən məni kit otəmat. Məto itəmat neen koatən məmə emos natimnat otəmat e nolən eko-eko. ¹⁷?Tahro? ?Io emos natimnat e nolən eko-eko nian emahl-ipən netəmim kəm itəmat, o kəp? !Kəp! ¹⁸Emuəh niki Taetas məmə otuwīn otəmat, kən mahl-ipən piətət kit ilau min. ?Taetas təsosən natimnat otəmat e nolən eko-eko, o kəp? ?Nəkotitun o kəp məmə, rəhatimlau nətəligən kitiaə əm, kən matioal nolən kitiaə əm?^c

¹⁹Kəm-naka nikitəmat təht məmə e nəghatən min rafin əh, emotuhalpin nəghatən kəm itəmat itəm suah kit təmən otimat. Kəp. E niğanəmti Uhgīn, emoatəghat tahmen e netəm rəha Kristo. Kən iolik min, natimnat rafin itəm koatol, koatol məmə itəmat nakotəsanən. ²⁰Iatən nəhlan məto-inu iatəgin məmə nian ekimnə, kəm-naka ekəplan məmə nəsolən məmə inu iakolkeike mihin. Kən itəmat min nəkotəplan məmə io esolən məmə inu nakotolkeike mihin. Iatəgin məmə ekəplan itəmat neen kotərgəhəu, neen koatetət, neen koatəmərīt e neməha, neen kotəhap-əhap ilat min, neen koatən rat netəmim, neen koatən nikalīn netəmim, neen koatausit, neen koatol ənpapīn nat. ²¹Iatəgin məmə nian ekimnə min, rəhak Uhgīn otīlās-iəhau io e niğanəmtitəmat, kən nikik otitəgit kən ekasək otəmat neen itəm nəmotol nolən rat aupən, kən məsotəuhlinən ilat o nolən rat min rəhalat itəm koatol nian rafin, inu koatol nolən rat itəm tol naulisən o nənən, kən nəman ne niṗitan koatan anion, kən koatol nəhlan ənpapīn əm.^d

Namnun nəghatən rəha Pol o nəghaiirən elat

13 ¹Inu rəhak naliwəkən itəm tatol kisil lan otəmat. Naoa Rəha Uhgīn tatən məmə, “Nian suah kit tatətu-pən nəghatən e suah kit min, etəmim kəiu o kisil okotəkəike motən nəghatən kitiaə, kən tol nəhlan netəmim kotitun məmə nəghatən koatətu-pən lan, in niṗahrienən.”^{e f} ²Nian emimnə otəmat itəm tatol kəiu lan, emən-iarəp rəkis nəghatən o nəghaiirən e netəm koatol təfagə rat ne itəmat rafin, məmə okotapəs təfagə rat min. Kən roiu ekən min nian io əpəh isəu. Nian ekimnə min, ekol nalpinən kəm ilat itəm kəsotapəsən təfagə rat. ³Ekotol nəhlan məto-inu nikitəmat təht məmə rəhak nəsanənən tikə, kən itəmat kotolkeike motitun əsas məmə nian iatəghat, in nəghatən rəha Kristo əm. In təsəpouən o nolən wək itəmat min, məto rəhan nəsanənən tepət e nikitəmat. ⁴Niṗahrienən, nian kəmətu-pər e niḡ kəluau, rəhan nəsanənən tikə e niṗətīn. Məto tatəmegəh roiu e nəsanənən rəha Uhgīn. Kən e nolən

c 12:18 2 Kor 8:6,16-18   **d 12:21** 2 Kor 13:2   **e 13:1** Dut 19:15 Kəm-naka, Pol tatən məmə rəhan naliwəkən kisil tahmen e nəghatən rəha netəmim kəiu o kisil.   **f 13:1** Dut 19:15; Mat 18:16; 1 Tim 5:19

kitiäh, rəhatimat nəsanənən tikə e nipətitimat, məto itimat ekotəmegəh itimat Kristo e nəsanənən rəha Uhgın, kən nian ekotəghat kəm itəmat, onəkotəplan nəsanənən əh.⁸

⁵Itəmat atip, otakil wir nəmegəhən rəhatəmat məmə rəhatəmat nahatətəən in pəhrien, o kəp. Itəmat atip, nakotehm wir rəhatəmat nolən. ?Nəkotitun o kəp, məmə Kristo Iesu tətətig e nəmegəhən rəhatəmat? !Məto okəmə rəhatəmat nəmegəhən təsətəu-pənən nolən rəha nahatətəən, kən Kristo təsətigən e nəmegəhən rəhatəmat!^h ⁶Kən emələhəu-pən əskasik rəhak nətəligən məmə onəkotəplan məmə itimat aposol min pəhrien. ⁷Kən roiu, ekoatəfak kəm Uhgın məmə itəmat kit təsələn nat kit tərət. Esotolkeikəən nəhlan məmə otəgətun məmə rəhatimat wək e nikitəmat in təwir mətuatip. Məto ekotolkeike məmə itəmat nəkoatol nolən itəm tətəuatip, nat əpnəpın netənim neen koatən məmə wək rəhatimat tərət. ⁸Tol nəhlan məto-inu okol itimat esotolən nat kit itəm tahtosig-in nipəhrienən, məto ekotitun nolən əm nat itəm tətələs-ipər nipəhrienən. ⁹Nikitimat tagien nian itimat ekotitun nolən u, itəm nəsanənən tikə lan, məto nəmegəhən rəhatəmat tətətul əskasik. Kən nəfakən rəhatimat otəmat məmə nəmegəhən rəhatəmat tahmen o nətəu-pənən suatip ətuatip. ¹⁰Nian io əpəh isəu otəmat, ekəte nəhlan o nat kit. İərəməərə tinos-ipa rəkis nepətən kəm io, məto esolkeikəən məmə nian ekimnə otəmat, ekəike mol əskasik etəmat e nepətən əh. In təmos-ipa nepətən əh məmə ekiləs-ipər itəmat, sənəmə məmə ekərəkin itəmat.ⁱ

Namnun nəghatən

¹¹Piak min ne winik min. Inu rəhak namnun nəghatən. Otəgien. Otəuhlin rəhatəmat nolən min. Otəto rəhak nəghatən. Otuwa e nətəligən kitəh. Otətig e nəməlinuən. Kən Uhgın rəha nolkeikəən ne nəməlinuən otətig itəmat min.

¹²Otən təwir kəm itəmat min tahmen məmə itəmat kitəh əm e Kristo. ¹³İəfak min rafin koatən-ipinə təwir kəm itəmat.

¹⁴Pəs İərəməərə Iesu Kristo otawte-in rəhan nəwİRən kəm itəmat rafin. Kən pəs Uhgın otos-ipən rəhan nolkeikəən kəm itəmat rafin. Kən pəs Narmin Rəha Uhgın otol nikitəmat rafin tol kitəh.